
MAGYAR MŰSA.

Költ Bétsben 28. Júliusban 1787.

Edgy Magyarra lett Bárónak, ezt írta edgy jó Barátja, Füreden 8. Júlii 1787. Horváth.

Dáró Hampes! ugyan mond-meg, hol és kitől születtél?

Ánglus voltál-é vagy Olasz? míg Magyarra nem lettél.

A' Homérus' születésén hét város vetélkedett, (a)

A' nagy Grótzius' Hitével hat vallás dítsekedett. (b)

Ha ezt rád alkalmaztatom, ne mond hogy hízelkedem,

Mert én azzal, hogy Magyar vagy, igazán dítsekedem
Születésedhez; Hazámnak ha nem volt szerentséje

Bánom; de még abban is van edgy nyereségetskéje.

Mert mikor már fok hajdani Magyar vérből születtek,

Az idegen nemzeteknek olly nagyon hízelkedtek,

Hogy magokat talán nem is tartják érdemeseknek

Tifztre, 's méltóságra, ha csak meg nem németesednek.

Sokan, csak a' tziifra névért a' Frantziát majmolyák,

Mihelyt Frantziául tudó Kontes' kezét tsókkollyák:

Lát-

(a) Septem urbes certant de stirpe illustris Homeri:
Smyrna, Rhodus, Colophon, Salamin, Chius, Argos,
Athenae.

(b) Grotiada certant de religione Zocius,
Arins, Arminius, Calvius, Papa, Lucherus.

Láthatni, és sirathatni méltán; hogy fok mostani
Magyar, tsak azt-is, hogy Magyar; szégyenli meg-
vallani.

Sok azt gondolja, ha *Ordót* akar nyerni 's *Keresztet*;
Bérmáld magad', mert magyarul el-nem nyerheted
eztet.

Im Hompes ellenben, kinek már rangja nem kétséges,
Születése Méltóságos, Hazája dítsőséges.

Tsak-nem tele van Ordóval, 's fénylik keresztel mellye;
Azt tartja, hogy ott a' kettős Keresztnek-is van
helye.

Mert Báró, Iovás Maltézer, és Keresztes létére
Rá vagyott a' Magyarságnak kettős kereszt jegyére.
Ezt tartotta még híjjának maga' méltóságának,
Hogy szégyen országunk tartsa Hompest Hazafijának,
Bújj-el ó h széme-hunyt Magyar! mert bizony szégyen
neked;

Hogy el-fajúlt édes Fijad 's másfunnan jön gyermeked.
Jól van biz' az édes Báróm! találok én te benned
Olyant, a' miért méltó volt néked Magyarrá lenned.
Mivel a' Magyar-bátorság, 's az Anglus-vakmerőség
Te benned öszve keverve lett olly bátor szívűség.
Hogy Hazám, magyarságodat éppen nem szégyenlheti,
Kivált most; mikor nevünknek úgy sintsigen keleti —
Már ma a' levegő égen repülő golyobison
Tudnak járni, 's el-is mennek edgynehány ég' grá-
ditson.

Bátorság-é ez? nem tudom: mert a' ki így az eget
Fent héjjazza, talál a' mit ki 's bé-szívjon eleget.
Nem fél ott, hogy meg-fulladjon; de mennyen tsak
a' vízbe;

Jöjjön a' vízen egyedül nyóltz mértföldet edgy ízbe'.
Még pedig olyan kis hitvány Lélek vesztő ladikon,
A' mellybe bé a' tetején több víz megy, mint a' likon.

Söt

Sőt háljon vas matska nélkül éjjel a' víz tetején —
Nehezebb ám ezen járni, mint ama' tűz erején. —
Repülni a' levegőben már Dédalus próbálta,

Még pedig, az enyves szárnyat olyan jól el-találta;
Hogy az újjabbak ez elmés régiség' meséjének
Titkosabb magyarázatot nem adni, nem merének.

De tsak elég az, hogy repült; Hompes pedig ím evez:
Még pedig tengeren, kit ő tsak potsótának nevez.
A' minthogy, nem-is nagy vóltát jó formán mutogatta,
Mikor közepég bé-ment, 's széltére járt alatta.
Bé-ment edgy szegény tsónakkal, 's edgy hitván evezővel,

De a' víz közepén tsúfúl bána mind a' kettővel.
Minden ruháit hirtelen le-hányja a' nyakából,
El-yeti az evezőt-is, és ki ugrik a' fából.
A' szegény tsónak üressen lévén, edgyet tekerül,
Akkor edgy kis szellőt kapván, Szamárdi felé kerül.
Süvöltöz a' sik víz színén, százszor-is visszsa tekint;
Szidja ki-ugrott gazdáját, hogy így el-hagyta szegényt.

Nézi, mint úszik, 's hányképpen; hol hanyatt, hol meg-hafon,

Néha két kezét 's két lábát fel-emelve magasson;
Látta már, hogy elébb ki-ér Hompes Füred' partjára;
Mint ő kereng a' Szamárdi Balaton' oldalára.

Akkor fel-kiált: „Oh Thétis! óh tengeri Istenek!
„Neptunus! Otzean! Ino! Glaukus! 's a' Sirenek!
„Honvan hoztátok ezt ide? ezt a' rajtam truttzolót,
„Ezt a' drága ruháival, 's éltevel sem gondolót?
„Többször vólt ez a' tengeren, mint én a' Balatonon,
„Járt ez már tengeri Scillán, Karibdifen, Zátonon;
„Még most pedig Ifjú Magyar; ha meg-nő a' bajuszfsza,
„Minden bizonnyal az egész Balatont által úzfzsza. —

Mikor közel volt a' parthoz, eieget kiáltozá:

Mantel, Mantel! de nem érté fenki, s elő feim hozá.
Kéntelen volt amaz első ártatlan öltözetben

Ki-fzálni a' fok Piperés ruhás gyülekezetben.
A' szemérmes Kis Afzszonykák szemeiket bé-fedték,
Tsak az árnyék tartón által, 's újjok közt nézegették.
Mert nem bújhatott árnyékra, 's a' fige fa alá itt,
Hogy bé-fedné levelekkel ártatlanság' ruháit —
Meg-van biz ez: — és míg ezen számos nézők bá-
múltak,

Ki úfzni, ki meg a' vízen bátor lenni tanúltak.
En azt kérdém: kitsoda az? ez volt rá a' felelet.

Báró Hompes, ki Anglus volt, de nem rég Magyar-
rá lett.

Mellyre én (*Kommittálva* volt, *Hertelen*) azt gon-
dolám,

Ha szabad leszfz, bár hirtelen nem-is hibázok talám —
Ha a' fát által plantállják máfuya tsak magába,

Nem terem olyan jól, mint ha bele oltják más fába.
Hompes által kívánkozván e' termékeny Hazába.

Európának úgy nevezett szép paraditsomába,
Ha magából edgy ágatskát Magyar fába óltana,

Abból fokkal jobb gyümölsöt termő fa foganfzana:
A' már Magyarnek igazán 's méltán neveztéthetne,

A' mi neki edgy szép Magyar Menyetskétől születne.

Szigeth II. Apr. 1787.

Edgy embernek beszéde az ISTEN' széke előtt.

U Ram rettegéssel ítélő székedhez

El-jöttem. De bizom kegyelmességedhez.

Ha magamat nézném, kétségbé esléssel

Kiálnám ez hegynék 's köfszálnak: temefs-el!

Fel-

Fel-támadna Lelkem, 's vádolna engemet :
 Magam kárhoztárnám pokolra Lelkemet,
 Mert jaj! melly felettebb fokak vettségeim
 Ellened, melly fokak hibáim 's vétkeim!
 Te engem' edgy okos emberré alkottál,
 'S hogy ditsöittselek, e' földre állottál.
 Fel-ékesítettél edgy nemes Lélekkel,
 'S hogy ditsérhesselek, olly tehetségekkel.
 Te nékem előmbe szabta Törvényedet,
 'S ki arra oktasson, adta, szent Lelkedet.
 Te előmbe adta hogy ditsöffégedet
 Hirdessem e' földön, és nagyzam nevedet.
 De jaj! nemes Lelkem nemtelenné tettem!
 Tökélleteslégem' jaj! el-vesztegettem!
 Törvényed' előllem fokszor el-vettem,
 'S egész keménységgel én azt nem követtem?
 Nagy ditsöffégednek óh jaj! jaj! kárára
 Melly fokszor lehettem, 's szent Neved motskára?
 De a' mit leg-inkább érzek, és Lelkemet
 Leg-közzelebb éri, 's sebheti szívemet;
 Ez az: hogy gyakorta köteleffégemet
 El-mellöztem, 's annak nem tettem eleget.
 Igaz, hogy gyakorta terhem 's fájdalmaim,
 Vóltak nékem elég nagy akadályaim.
 Meg-kell vala vetni, de a' fájdalmokat;
 Nem kell vala számban vennem-is azokat:
 Vagy' pedig le tennem a' kötelefféget
 Kell vala, a' mellyre elég erőfféget
 Magamban nem láttam. — Vagy hát ha terhemet
 En magam okoztam, 's rosziz egéffégemet?
 Hogy ha éltem volna egész vígyázással,
 'S gyakorlottam volna magam koplalással:
 Ha testemnek mindig ellent áltam volna,
 Számtól, a' mit kívánt ha meg-vontam volna:

Talám

Talám úgy erőmben vólnék; egésségem
 Még-vólna, 's nem lenne talám ez ínségem.
 Ha mértékletesen mindig éltem vólna,
 'S ebben edgy tseppnyire Lelkem nem vádolna,
 Ő ekként bizonynal ő nemességéhez
 Méltóvá lett vólna, 's nagy eredetéhez.
 De óh jaj! nem hartzolt egész erejével
 Ordóggal, világgal, 's kivált roszsz testével;
 Engedett gyakorta ez ellenségeknek;
 Nem állott ellenek vitézül ezeknek.
 URam! URam! azért mit szóljak Te néked?
 Rettegek, szemlélvén e' Birói széked.
 Mik légyenek számnak mentő beszédei?
 Hiszem néked nyitvák szívem' rejtekei,
 Semmivel előtted magam' nem menthetem:
 Ha magam' nézem, tsak vesztém remélhetem.
 Várom azért URam! a' Te ítéleted' —
 — Ha Szölgád előlled végképpen el-veted;
 Ugy-is benned reménl Téged' szeret, 's tisztel;
 Téged', el-vetve-is veséi közt visel.
 Ha meg-ölsz-is URam! a' Te szereteted'
 Hogy el-vessem, Te-is azt meg-nem teheted.
 De óh! ezt Te nem-is akarod — szeretlek
 ISTENem! 's szívemből soha ki nem vetlek.
 Ha el-vetsz a' világ leg-végsőbb részére,
 Ott-is tsak Te leszel szívem' örömére.
 Ha ki zársz-is dítső egedből engemet;
 Bé hajtom Te hozzád akkor-is szívemet:
 Szívem nélkül magam osztán kűn maradok,
 Es edgy púszta helyre sírni el-szaladok.
 Ha semmivé tészel: úgy-is, az a' fele
 Szívemnek, hol Neved fel-iratást lele,
 Semmivé nem lehet: az mindig meg-lészen,
 Es a' világ előtt Róllad Vallást téssen.

Valamerre-mégyen, bátran így kiabál:

Hogy szent szerelmedtől soha-is el nem áll.

Ha mennyi ördögök a' pokolban vannak,

Szörnyű dühösséggel mind reám rohannak;

Akkor-is így szólok: testem szaggasztatok;

De azt a' nagy tüzet el nem ölthatjátok,

Melly jó ISTENemhez bennem nagy langal ég;

Eztet ki-oltáni nagy lehetetlenség:

De bizom ISTENem! a' Te Kegyelmedben,

Bizom könyörülő Atyai szívedben.

Tudom, hogy semmivé nem tézsz, sem el nem vetesz;

Hanem Te magadhoz lakozni bé eresztész.

Hiszem a' mikor én Tölled el-pártoltam,

Mikor hűségtelen 's pártos szolgád voltam:

Akkor-is meg-szántál, 's értem szent Fijadat

Adtad: így mutattad hozzám irgalmadat.

Mennyivel inkább most, midőn meg-hódolok;

Es törődött szívvel Te hozzád hajlok?

Hiszem hát hogy rólam JESUS érdemiért

Irgalmason ítélsz ki-ontott véreért:

Meg-botsátod; hiszem, az én vétkeimet;

'S el-mosod vérével minden bűneimet.

Szerelmes JESUSom! Te-is gyötrelmemre

Tekints: tégy flastromot véredből sebemre.

Gyógyítsad nyavallyám: ózlasd fájdalmomat:

Tekintsed törődött 's síralmas voltomat.

Értem Atyád előtt, kérlek, esedezzel,

Alnokságaimnak Te-is kegyelmezzél.

Nyerj bűn bocsánatot, Atyádnál véreddel;

Fedezd-el vétkeim' drága érdemeddel.

Édes Atyám! ne nézd az én rútságomat,

Nézd inkább szerelmes édes JESUSomat:

Erte kegyelmezz-meg minden bűneimnek,

Es emlékezetét ved-el vétkeimnek.

Biz-

Bizzál Fíjam! (az Úr szól) látom hitedet;
 El-engedem azért JESUSban vételkedet.
 Jöjj-bé vigadozva Urad' örömébe:
 Lakozzál örökké az egek' egébe.
 Óh Atyám! ISTENem! Lelkem majd meg-hafad:
 Szívem örömében csak nem ketté szakad.
 Eg, nap, hold, Tsillagok, és minden állatok,
 Dítsőfféget a' nagy ISTENnek adjatok.
 Hírdeffétek az ő engedelmefféget:
 Szoljátok mindenütt nagy kegyelmefféget;
 Hogy az egész világ ugyan meg-esmérje,
 Hogy jó az ÚR, 's nevét áldással dítsérje.
 Légyen áldott az ÚR és dítsőítteffék:
 Örökkön örökké neve tiszteletteffék.
 Szerelmes JESUSom! szívem majd meg-reped,
 Olly érzékeny benne a' te szeretedet.
 Tsókolom lábaid'; köszönöm kegyelmed',
 Hogy közlötted velem drága fegedelmed'.
 Hogy pokol' torkából engem' ki-ragadtál,
 'S Paradítsomodban nékem helyet adtál.
 Örülök vígadok; mert.már veled élek;
 Bóldog pedig, melly él veled, az olly Lélek.

Tudománybéli Tudósítás.

A' Bétsben, mind képekben és ábrázatokban ké-
 szült Újj Testamentom már a Publikum kezében
 forog. Ezen képes könyvben, az azt készített Réz
 metző mesternek fok szép találmánnyi vagynak, azért
 rövid nap edgy rövid fummátskát fogunk írni belőlle:
 addig írhattyuk, hogy az Ördög nem szeretseny vagy
 Tzigány-szinnel, hanem leg-szebb Leány formában
 van benne le-festve.